

Sygn. akt	III AUa 306/15
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **30 lipca 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocylowska
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **30 lipca 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **M. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **29 stycznia 2015 r.** sygn. akt **III U 40/15**

oddala apelację

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 listopada 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy M. P. ustalenia prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że ZUS na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Nie uznano okresu pracy w szczególnych warunkach od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r. Świadcstwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 5 grudnia 1995 r. zostało błędnie wystawione. Nie określono w nim charakteru pracy na podstawie wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., powołując się na przepisy resortowe, nie określono stanowiska pracy. Z przedłożonych przez wnioskodawcę akt osobowych nie można jednoznacznie stwierdzić, na jakich stanowiskach i w jakich okresach wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Natomiast z akt tych wynika, że wnioskodawca wykonywał inne czynności, które nie są zaliczane do pracy w szczególnych warunkach. ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 3 dni; składkowe – 23 lat i 11 miesięcy; uzupełniające - rola – 3 lat, 8 miesięcy i 4 dni; łącznie – 25 lat.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca M. P., wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Wnioskodawca podał, że był zatrudniony w (...)w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1975 r., w tym służba woj skowa zaliczana do okresu zatrudnienia, na stanowisku kierowcy – traktorzysty, w pełnym wymiarze czasu pracy, a ponadto w godzinach nadliczbowych, oraz soboty, niedziele i święta. Wykonywał takie prace, jak: orkę, bronowanie, sianie, koszenie traw, wałowanie, zwożenie siana, kopanie ziemniaków, buraków, opryski pól, sadów, wożenie omlotu, wywożenie obornika, sianie nawozów, dowożenie paszy, wywożenie nieczystości, prasowanie słomy i siana. Przez okres 3 miesięcy przed zwolnieniem z pracy pracował jako palacz kotła c. o. Zakład pracy na okoliczność pracy w szczególnych warunkach wystawił mu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Przemyślu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. P., ur. (...), w dniu 5 listopada 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Do wniosku dołączył dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia, w tym w szczególności: świadectwo pracy z dnia 31 października 1995 r. wystawione przez (...)w O., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w (...)w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika i palacza c. o.; świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 5 grudnia 1995 r. wystawione przez gospodarstwo (...)w O., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w (...)w N. od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., i w tym okresie stale, i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika rolniczego.

Z wpisu do książeczki wojskowej wynika, że wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową od 19 lutego 1975 r. do 21 września 1976 r. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddziału Terenowego w R. Gospodarstwo (...) Skarbu Państwa zaświadczeniem z 3 lipca 2003 r. wykazało,

że wnioskodawca był zatrudniony w Gospodarstwie (...) w O. Zakład Rolny w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r., a po odbyciu zasadniczej służby wojskowej podjął pracę w dniu 18 lutego 1977 r.

Decyzją z dnia 28 listopada 2014 r., ZUS/O w R. odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury, uznając, że na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 3 dni; składkowe – 23 lat i 11 miesięcy; uzupełniające - rola – 3 lat, 8 miesięcy i 4 dni; łącznie – 25 lat.

Sąd Okręgowy w toku postępowania ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w (...)w N. od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r.

Wnioskodawca został zatrudniony w tym zakładzie pracy na stanowisku kierowcy ciągnika. Do jego obowiązków należało bronowanie, oranie, opryski, kultywacje, wykonywanie podrywki, transport węgla, nawozów. Zimą przewoził ciągnikiem dostarczany wagonami – węgiel, saletrę, woził pasze do obory, rozwoził kiszonkę, woził ziemniaki do gorzelni, wywoził obornik.

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a często również do późnych godzin wieczornych.

W okresie wypowiedzenia stosunku pracy, a więc od dnia 31 lipca 1995 r. wnioskodawca był zatrudniony jako palacz c. o. Pracował wówczas w kotłowni, która ogrzewała 6 bloków należących do PGR.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów byłego pracodawcy wnioskodawcy oraz w ocenie sądu wiarygodnych zeznań świadków pracujących w tym samym okresie w (...)w N..

Sąd Okręgowy w Przemyślu po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 20 stycznia 2015 r. – zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił prawo wnioskodawcy do spornego świadczenia emerytalnego od 20 listopada 2014 r.

*W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd powołał treść art. 184 ust. 1 i art. 32 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) oraz wskazał jako okoliczności bezsporne to, że wnioskodawca w dniu 20 listopada 2014 r. ukończył 60 lat, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa oraz, że na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał :
okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 3 dni; składkowe – 23 lat i 11 miesięcy; uzupełniające - rola – 3 lat, 8 miesięcy i 4 dni; łącznie – 25 lat.*

W ocenie Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca M. P. był zatrudniony w warunkach szczególnych w (...)w N. w okresie od 15 listopada 1974 r. do 31 lipca 1995 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnika. Z powyższego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd wyłączył jednak okres od 19 lutego 1975 r. do 17 lutego 1977 r.

Ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji wynika bowiem, że w okresie od 19 lutego 1975 r. do 21 września 1976 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową, a po odbyciu zasadniczej służby wojskowej podjął pracę w dniu 18 lutego 1977 r.

W ocenie Sądu Okręgowego z poczynionych ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, spełniając tym samym wszystkie ustawowe warunki do nabycia uprawnień do spornego świadczenia emerytalnego od dnia ukończenia 60-go roku życia .

W podstawie prawnej wyroku Sąd dodatkowo powołał art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu zaskarżył w całości apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zarzucając :

naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie , w szczególności art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. , poz. 1440 ze zm.) , w związku z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.) i uznanie , że wnioskodawca udowodni 15 lat pracy w szczególnych warunkach , a w konsekwencji ma prawo do emerytury w obniżonym wieku .

Apelacja zawiera wniosek o :

zmianę w całości poprzez oddalenie odwołania lub ewentualne uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji .

Zdaniem organu rentowego stanowisko zajmowane przez wnioskodawcę jest wymienione w wykazie załączonym do rozporządzenia Rady Ministrów w wykazie A, dziale VIII . W ocenie apelującego nie ma podstaw do zakwalifikowania przez Sąd I instancji prac polowych , jakie wykonywał wnioskodawca jako prac wykonywanych w transporcie . O ile można się zgodzić , że prace transportowe wykonywane przez wnioskodawcę , jako kierowcę ciągników można zaliczyć do prac w transporcie , a zatem do prac objętych działem VIII poz. 3 wykazu A mimo , że pracował on w Zakładzie Rolnym a nie w przedsiębiorstwie transportowym , to nie ma żadnych podstaw do potraktowania prac polowych jako prac w transporcie . Nie można uznać , że praca kierującego ciągnikiem jest zawsze pracą „w transporcie” nawet jeżeli kierujący niczego nie transportuje lecz wykonuje przy pomocy ciągnika prace polowe .

Wymienienie w wykazie A, dziale VIII pod pozycją 3 prac kierowców ciągników i kombajnów nie oznacza , że należy uznać za pracę w szczególnych warunkach kierowanie tymi pojazdami przy jakichkolwiek zadaniach , a jedynie przy zadaniach transportowych .

Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2013 r. , sygn. akt I UK 172/13 .

Wnioskodawca M. P.wniósł o oddalenie apelacji ZUS w odpowiedzi na apelację (pismo z 10.03.2015 r .) – wskazywał , jakie prace transportowe wykonywał , jako kierowca ciągnika w czasie zatrudnienia w(...)w N.od 15 listopada 1974 r. do 31 października 1995 r.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje :

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnienia M. P. do emerytury w obniżonym wieku , a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z 17 grudnia

1998 r. o emeryturach i rentach z FUS , a w szczególności spełnienie przez wnioskodawcę warunku wykazania stażu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych tj. pracy na stanowiskach wymienionych w Wykazie A stanowiącym Załącznik do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego...

Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok uznał , że cały , objęty sporem okres pracy wnioskodawcy w(...)w N.wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku traktorzysty (kierowcy ciągnika) należy zaliczyć do prac wymienionych w w/w Wykazie A Dział VIII – Transport poz. 3 prace kierowców ciągników , kombajnów lub pojazdów gąsienicowych .

Organ rentowy natomiast w apelacji zarzucił błąd w kwalifikacji prawnej pracy wnioskodawcy zatrudnionego jako traktorzysta wykonujący pracę w rolnictwie do działu VIII „Transport”, a więc prac kierowców ciągników wykonujących prace transportowe , kwalifikowane jako praca w warunkach szczególnych – wskazując na treść uzasadnienia wyroku SN z 3 grudnia 2013 r. I UK 172/13 (pibl. LEX Nr 1467147) .

Sąd Apelacyjny wobec twierdzeń zawartych w odpowiedzi na apelację przeprowadził w trybie art. 382 k. p. c. uzupełniające postępowanie dowodowe – przesłuchanie wnioskodawcy jako strony w celu ustalenia jakie prace transportowe wykonywał on w objętym sporem okresie zatrudnienia .

Z zeznań wnioskodawcy (k. 65-66) wynika , że (...)w N. w którym pozostawał w zatrudnieniu prowadził uprawy rolne na własnych gruntach ok. 400 ha , prowadził zakład produkcyjny : gorzelnię , nadto świadczył też różne zewnętrzne usługi transportowe . Zatrudniał 11 traktorzystów , każdy z nich miał przydzielony traktor którym świadczył pracę , przy czym było 6 ciągników „łżejszych” typu U.C 360 używanych głównie do przewożenia pło nów , jabłek , ziemniaków do gorzelni , pasz , którymi wykonywano cały transport wewnętrzny i usługi na zewnątrz – przywożenie węgla z bocznicy kolejowej , czy drzewa z lasu , piaskowanie dróg w zimie . Natomiast pozostałe ciężkie ciągniki typu C 120 , czy C 80 wykorzystywane były do prac polowych z uwagi na wielki areal upraw . Wnioskodawca miał przydzielony ciągnik typu U. C – 360 , wykonywał więc głównie w/w prace transportowe .

Tylko w miesiącach dużego natężenia prac polowych wykonywał oprócz prac transportowych także typowe prace w rolnictwie .

Sąd Apelacyjny dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy , który szczegółowo omówił rodzaj prac wykonywanych jako kierowca ciągnika zatrudniony w (...)w N.stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 15 listopada

1974 r. do 31 października 1995 r. Z uwagi na ponad 20-letni okres tej pracy Sąd uznał , że charakter wykonywanej pracy kierowcy ciągnika – poza okresem: siewu zniw , szczytu jesiennych robót polowych (łącznie ok. 2 miesiący

w roku) wnioskodawca świadczył prace o charakterze ściśle prac rolniczych zwykle pracując w ponadnormatywnym czasie pracy .

Przez pozostałe 10 miesięcy w roku wykonywał wyłącznie prace transportowe w transporcie wewnętrznym (olbrzymi areal gruntów należących do Zakładu) dodatkowo transport dla produkującej gorzelni i zewnętrzne usługi transportowe .

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał , że kwalifikacja prac wykonywanych w spornym okresie zatrudnienia przez wnioskodawcę do prac w dziale VIII

„w transporcie i łączności” poz. 3 dokonana przez Sąd Okręgowy jest prawidłowa i nie narusza prawa . Należy zwrócić uwagę na fakt , iż w orzecznictwie SN znajdują się wyjątki od reguły „branżowej” kwalifikacji prac zaliczonych do wykonywanych w warunkach szczególnych . I tak w wyroku SN z dnia 3 grudnia 2013 r. I UK 189/13 (LEX nr 1467149) Sąd ten stwierdził , że : „Przyporządkowanie czynności pracownika do określonej branży wiąże się z przynależnością zakładu pracy do określonego działu gospodarki bądź branży przemysłu , ale zależności tej nie można przypisać bezwzględnego charakteru w tym sensie, że przynależność pracodawcy do działu gospodarki / gałęzi przemysłu , a tym samym do działu wykazu A , ze względu na realizowane podstawowe zadania , wyłącza możliwość przyporządkowania czynności pracownika do innej branży , w konsekwencji do innego działu wykazu A; jeżeli czynności te były wykonywane w narażeniu na czynniki szkodliwe w stopniu takim , jaki występował u pracodawcy , którego podstawy funkcjonowania obejmowały właśnie te czynności.”

Przekładając powyższe na grunt stanu faktycznego niniejszej sprawy nie sposób stwierdzić , że prace kierowcy ciągnika wykonywane w transporcie wewnętrznym i zewnętrznym w zakładzie produkcji rolnej o wielkim areale i własnej produkcji przetwórczej (gorzelnia) nie można kwalifikować jako pracy w warunkach szczególnych wykonywanej w transporcie dział VIII poz. 3 Wykazu A stanowiącego załącznik do Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r. Ponieważ praca ta przez co najmniej 10 miesięcy w ciągu całego roku była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy należy stwierdzić , że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił , że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił co najmniej 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych .

Mając powyższe na uwadze , przy bezspornym spełnieniu przez wnioskodawcę pozostałych ustawowych warunków do nabycia uprawnień , do spornego świadczenia – należy uznać , że apelacja ZUS nie może odnieść zamierzonego skutku .

Dlatego zgodnie z treścią art. 385 k. p. c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego , jako pozbawioną uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych .

ZARZĄDZENIE

- (...)oraz (...)